

Aizsardzības ministrija

Par situāciju Ukrainā un Krievijas politiku

Aizsardzības ministrija

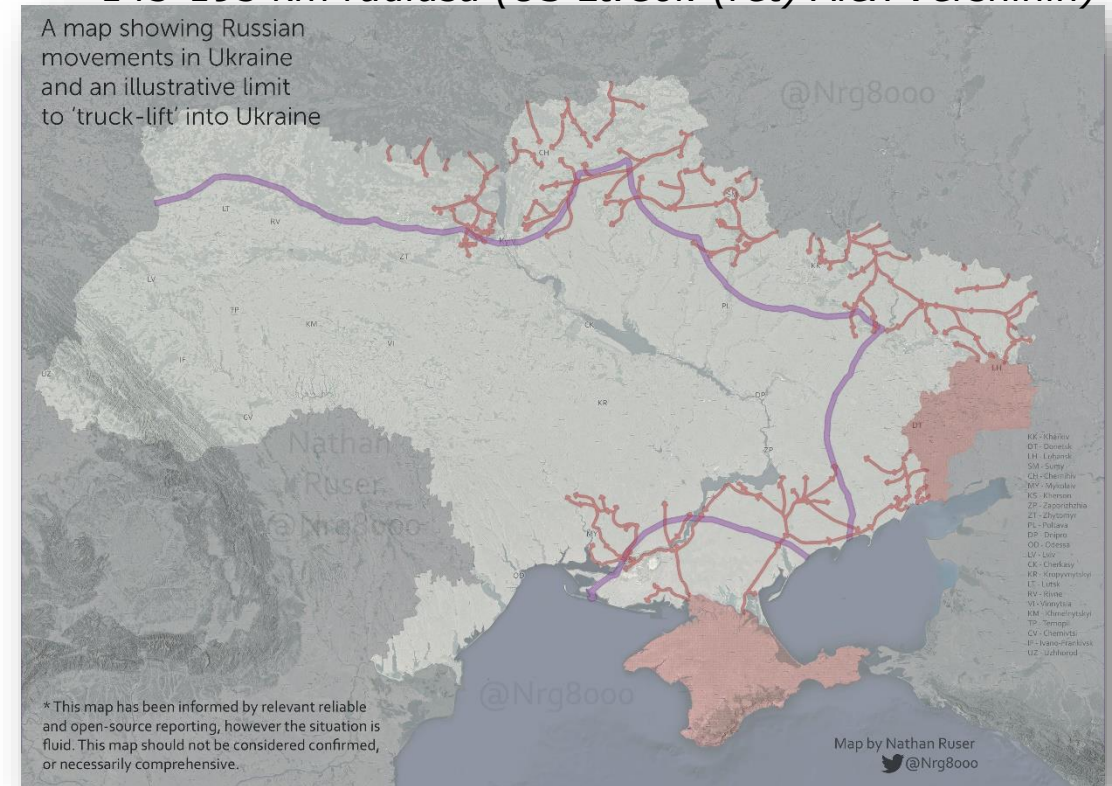
Krievijas progress Ukrainā – divas interpretācijas

How far have Russian troops advanced?

VS

— Bez dzelzceļa vai priekšējiem loģistikas punktiem Ukrainā, pa ceļiem pārapgāde var tikt veikta ~145-195 km rādiusā (US Lt.Col. (ret) Alex Vershinin)

Krievijas spēku kontrolē ir daļa ceļu, bet teritoriju un pilsētu kontrolē ir neskaidra loģistika & UKR BS kavē virzību «dziļāk»

Krievijas spēki kontrolē visu teritoriju, kas ir aiz priekšējo spēku «muguras»

Aizsardzības ministrija

Ukrainas pretdarbības panākumu avoti

- Augstāka taktiskā, operacionālā & stratēģiskā kompetence
- Izlūkinformācija
- Augstāka morāle & motivācija
- Karavīru daudzskaitlīgums
- Aizsardzības pozīciju priekšrocības
- Teritorijas dziļums
- Mobilitāte & pretmobilitāte
- Rietumu militārs atbalsts
- Augsta ugunsjauda

**Pārnēsājamās pretbruņu
& pretgaisa sistēmas**

Artilērija

Rakešu-artilērija

Droni

- Gaisa spēki
- Mīnas
- Mīnmetēji
- Vidējas & tālas darbības PGA
- Tanki
- Kaujas mašīnas
- Lielkalibra ložmetēji
- Ļoti augsts skaits vieglo kājnieku ieroču u.c.

Aizsardzības ministrija

Krievija militārās vājības

- Korupcija
- Vienību izzagšana
- Neērto patiesību noklusēšana & vēlamā teikšana
- Pakļāvības kultūra valsts pārvaldē un armijā
- Zema karavīru morāle & zema profesionalitāte
- Vāja plānošana, loģistika, tehnikas uzturēšana
- Vāja taktiskā & operacionālā izpilde
- Stratēģiska pārgalvība/fanātisms/arogance

Krievijas armijā ir sliktāks stāvoklis kā PSRS laikos – rezultāts redzams kara laukā

...tomēr Krievijai saglabājas ievērojami militārie resursi – Ukrainas uzvaru svinēt ir pāragri (!!!)

Aizsardzības ministrija

Apzināti uzbrukumi civiliedzīvotājiem

Harkiva

Hersona

Čerņihiva

Kijiva

Odesa

Sumi

Žitomira

Mariopole

u.c.

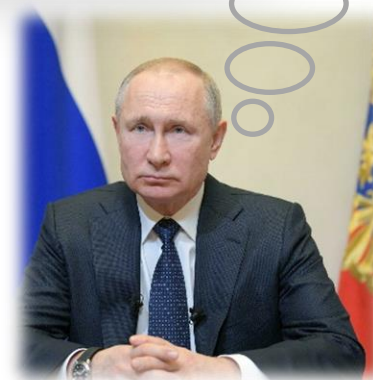
**(!!!) Krievijas militārā nespēja taktiski sasniegt mērķus
liek pievērsties pilsētu masveida sagraušanai**

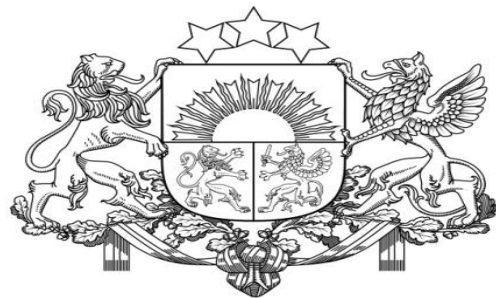
Aizsardzības ministrija

Krievijas režīma perspektīvas

- I. Putina gāšana no režīma iekšienes
- II. Putina palikšana pie varas, *Staļinistiskas* represijas pret opozīciju visā Krievijā
- III. Krievijas sabiedrības sacelšanās un valdošā režīma gāšana
- IV. Eskalācija pret rietumiem ar kodolieročiem, kā izmisuma solis tēla atgūšanai

Putins emocionāli nespēj atteikties no ambīcijām būt līdzvērtīgam ASV & Ķīnai, un nedrīkst pazaudēt varu personīgās drošības dēļ 6

Aizsardzības ministrija

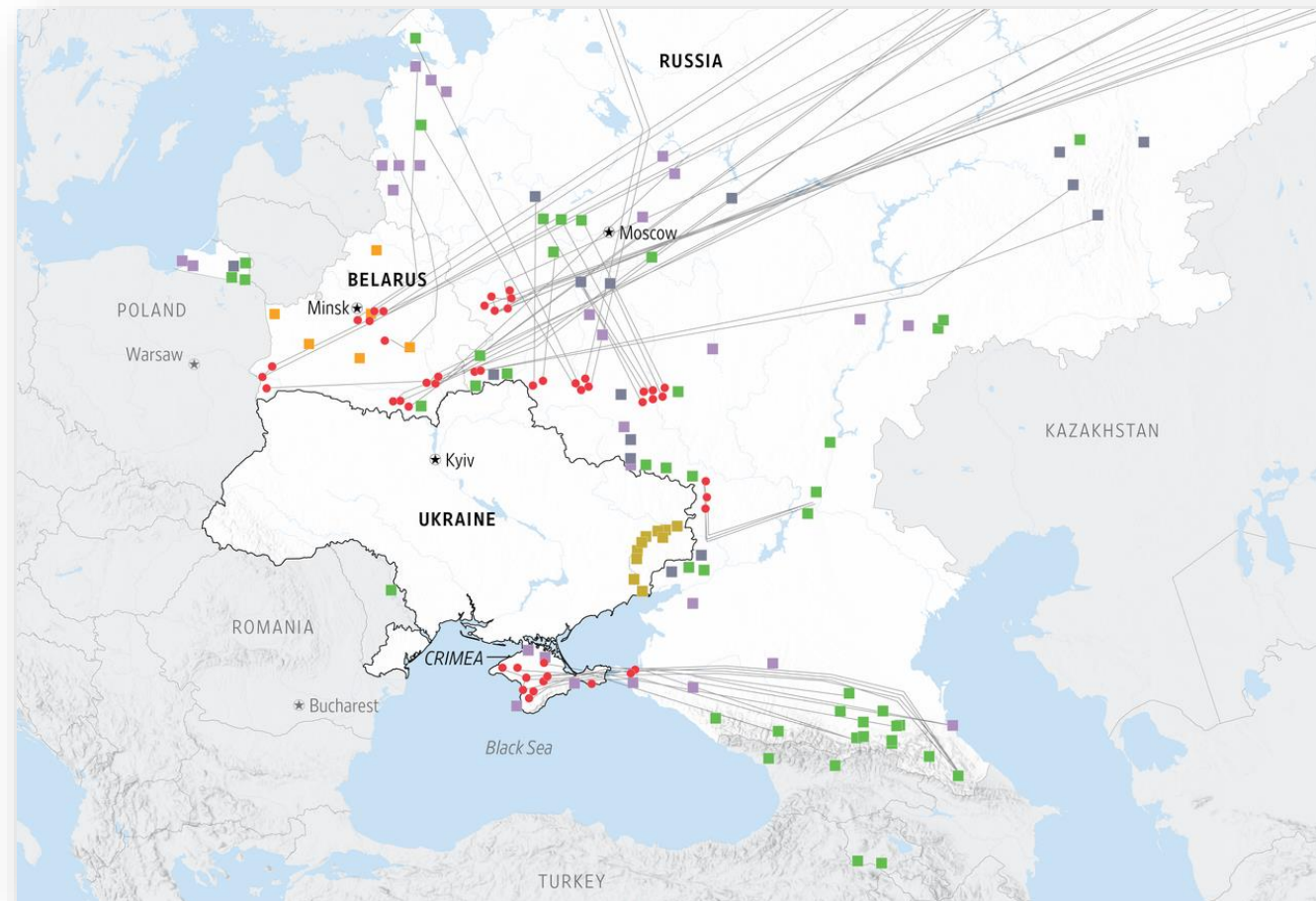
Par Latvijas drošību

Aizsardzības ministrija

Latvijas apkārtne šobrīd ir relatīvi tukša

**ASV: Krievija karam Ukrainā ir novirzījusi
~75% savu sauszemes spēku**

Pašlaik Latvijas apkārtnē ir ļoti maz Krievijas spēku

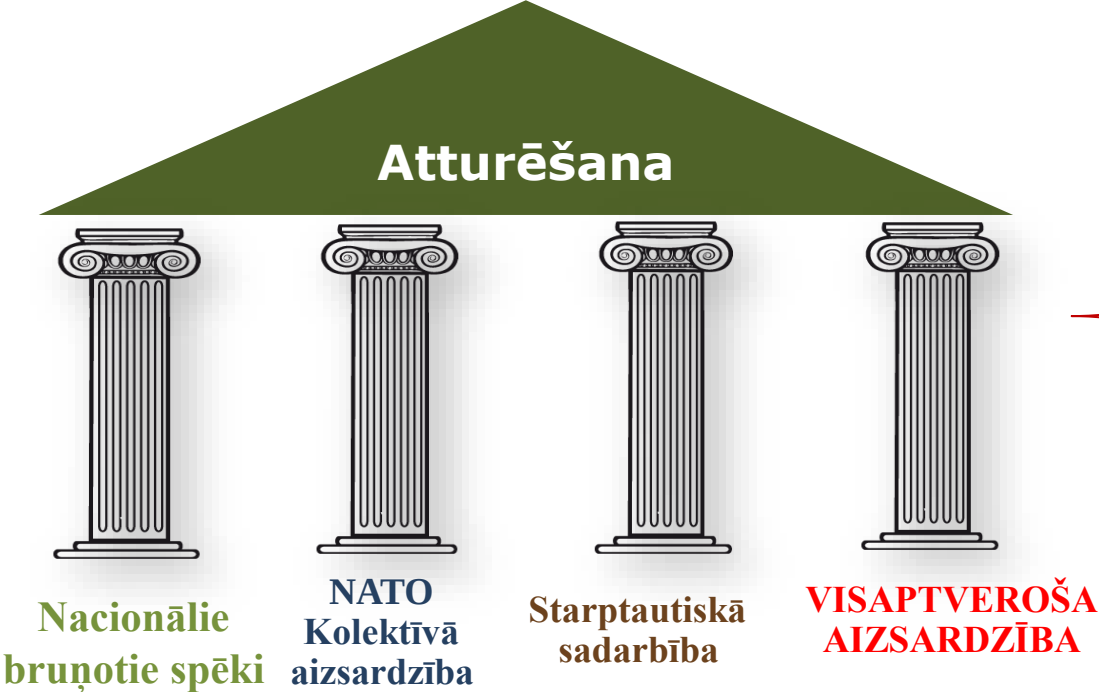
(!!!) Tas nenozīmē, ka Latvijas aizsardzība var atslābt –

apdraudējums tuvāko gadu laikā var atgriezties, ir jāizmanto dotais laiks, lai sagatavotos

Ja Krievijā režīms nemainīsies, jo lielāka būs sankciju ietekme un Krievijas zaudējumi Ukrainā – *(!!!) jo Krievijas ārpolitika būs agresīvāka, lai atgūtu prestižu, bet, vienlaikus, militārai agresijai būs mazāk resursu, salīdzinot kā pirms kara pret Ukrainu*

Aizsardzības ministrija

Atbalsts aizsardzības sistēmai	Kritisko pakalpojumu noturība	Sabiedrības noturība
Uzņemošās valsts atbalsts	Kritisko pakalpojumu nepārtrauktība un noturība: enerģētika, IKT, finanses, veselība, ūdens, pārtika, loģistika, komunālie pakalpojumi.	Psiholoģiskā noturība, medijpratība, kritiskā domāšana, digitālā drošība, informācijas drošība
Mobilizācijas sistēma	Valsts nepārtrauktība. Valsts civilās aizsardzības sistēma.	Gatavības kultūra (72h)
Pretošanās plānošana	Valsts materiālās rezerves. Kritiskie izejvielu krājumi, industrijas darbības nepārtrauktība. Piegāžu ķēžu drošība. ĀTI.	Visas sabiedrības iesaiste: visaptverošs riska izvērtējums, plānošana, izglītība un apmācība.

Aizsardzības ministrija

NBS spējas pielāgotas pretinieka vājībām

Mazas vienības, augsta profesionalitāte

Augsta mobilitāte

Pārnēsājami ieroči ar lielu ugunsjaudu, artilērija, ISTAR

NBS vienības ir grūti iznīcināmas, grūti izsekojamas un ļoti letālas

Aizsardzības ministrija

Paātrinātā kārtībā attīstāmās NBS spējas

**Vidējās darbības
pretgaisa aizsardzības
sistēmas**

**Krasta aizsardzības
sistēmas**

**Tālās darbības raķešu
artilērijas sistēmas**

**Bezpilota lidaparātu
sistēmas un vadāmie
lādiņi**

Munīcija

**Transports, t.sk.
loģistikas**

**Kājnieku kaujas
mašīnas**

Ko dotu 2,5% no IKP valsts aizsardzībai?

	Atbilstoši aktualizētajiem makroekonomisko rādītāju prognozēm Stabilitātes programmai 2022.-2025.gadam			
	2022	2023	2024	2025
IKP (milj. EUR)	36 520	39 010	41 406	43 807
Aizsardzības budžets	749.01	780.20	828.12	876.14
% no IKP	2.05%	2.00%	2.00%	2.00%
Aizsardzības ministrijas priekšlikums budžeta izdevumu palielinājumam, sasniedzot ne mazāk kā 2,5% no IKP 2025.gadā		877.73	993.74	1095.18
% no IKP		2.25%	2.40%	2.50%
Palielinājums aizsardzībai no 2% līdz 2,5 % no IKP		97.53	165.62	219.04

Aizsardzības ministrija

Neesam vieni (!!!)

NATO spēku klātbūtne – signāls kolektīvās aizsardzības garantijām

- **eFP** – rotācijas kārtībā Latvijā klātesoši NATO spēki, ~1200 karavīri & tehnika no 10 valstīm
- **ASV spēku pašreizējā klātbūtne** – 1500 karavīri, 20 Apache helikopteri, sauszemes tehnika (*pastiprinājums piesardzības nolūkos & «Saber Strike 2022» mācības*)
- **NATO militārā gatavība** → NATO darbojas paaugstinātā gatavībā, var nosūtīt vēl papildspēkus pret Latviju vērstu draudu gadījumā
- **NATO ir kodolalianse** → kodolatturēšanas garants

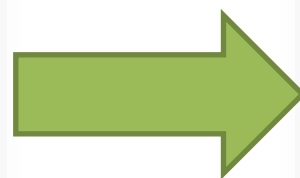

Aizsardzības ministrija

NATO spēku klātbūtni ir jāturpina stiprināt

- Pēc 2014. gada Krievijas agresijas, 2017. gadā tika izveidotas *eFP* kaujas grupas, kā pagaidu atturēšanas risinājums
- Ņemot vērā Krievijas pieaugošo agresivitāti, NATO spēku klātbūtnei Latvijā ir jānostiprina patstāvīgi, NATO Daudznacionālās Divīzijas «Ziemeļi» ietvaros
- Latvijā primāri ir jāizvieto pretgaisa aizsardzības un citas kaujas atbalsta sistēmas

Aizsardzības ministrija

Visaptveroša valsts aizsardzība:

Mērķis - sekmēt iedzīvotāju gatavību aizstāvēt valsti, radīt priekšnoteikumus krīzes situāciju pārvarēšanai valstī, kā arī nodrošināt valstij svarīgu funkciju (valdības darbs, enerģētikas apgāde, veselība, apgāde, starptautisko attiecību un aizsardzības spēju uzturēšana, iekšējā drošība, valsts ekonomika un infrastruktūra, psiholoģiskā noturība u.c.) darbību jebkuras krīzes laikā

1) Militāro spēju attīstība

2) Sadarbības sekmēšana starp privāto un publisko sektoru aizsardzības jomā

3) Valstiskuma pamatu pasniegšana Latvijas skolās un sabiedrības izglītošana

4) Civilā aizsardzība

5) Psiholoģiskā aizsardzība

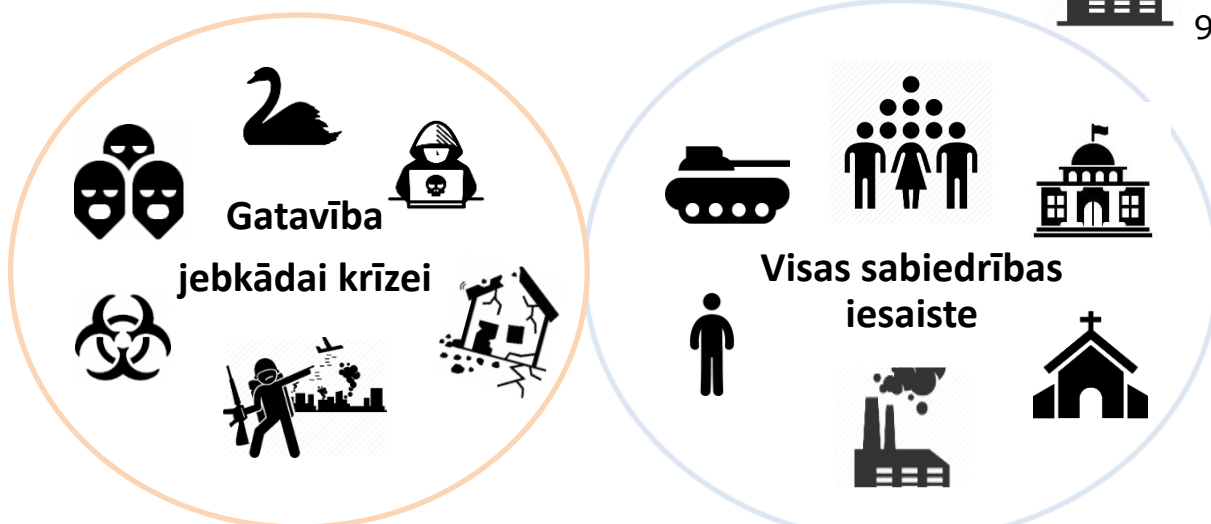
6) Stratēģiskā komunikācija

7) Tautsaimniecības noturība

8) Tiesībsargājošo un valsts drošības iestāžu stiprināšana

9) Kiberdrošība

Aizsardzības ministrija

Buklets «Kā rīkoties krīzes gadījumā?»

Bukleta
prezentācija
3.06.2020

Pirmie VVA
vēstnieši

Privātais sektors, NVO,
bāznīca

Rudens – ziemas
kampanja
Vēstnieši

Vasaras kampanja

Publicēts valsts un
pašvaldību mājaslapās,
nosūtīts uz e-adresēm

Eksperts
Mierīņš

2020. gadā:

Sagatavots digitālais buklets "Kā rīkoties krīzes gadījumā" trīs valodās un braila rakstā.

Īstenota 72h gatavības komunikācija, lai veicinātu sagatavošanos krīzes situācijām un spēju par sevi parūpēties.

2021. gadā:

Tika turpināts izglītēt un iesaistīt sabiedrību, vairāk un padziļinātāk informēt, kā katram sevi individuāli pasargāt, kā arī skaidrot visaptverošās valsts aizsardzības nozīmi kopienas līmenī.

2022. gadā:

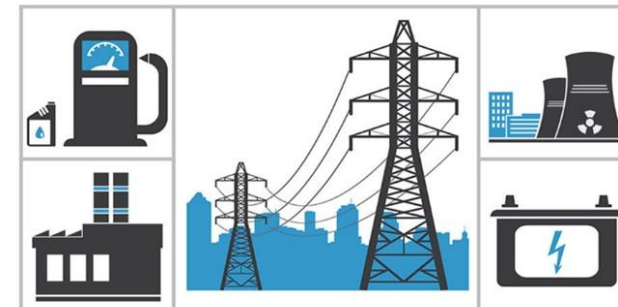
sadarbībā ar diasporas organizācijām izstrādāts buklets "**Kā rīkoties krīzes gadījumā, ja dzīvo ārpus Latvijas**". Bukletā ir iekļauta informācija par rīcību krīzes pirmajās 72 stundās un kara gadījumā, par to, kā uzzināt, kas notiek Latvijā un kā var atbalstīt Latviju krīzes vai militāra apdraudējuma pārvarēšanā, dzīvojot ārvalstīs.

Aizsardzības ministrija

Pasākumi visaptverošas valsts aizsardzības ietvarā saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā I

- **Nosūtīta informācija pašvaldībām par iespējamem draudiem un krīzes komunikācijas vadlīnijām**, kā arī nepieciešamajiem pašvaldību preventīvajiem un sagatavošanās darbiem iespējamo situācijas attīstības scenāriju gadījumā;
- Nozaru ministrijām uzdevums aktualizēt kritiskās infrastruktūras spējas nodrošināt darbības nepārtrauktību;
- Visām ministrijām un atbildīgajiem dienestiem doti uzdevumi:
 - Pārskatīt starpinstitūciju sadarbības procedūras, esošos un trūkstošos resursus;
 - Aktualizēt ministriju un atbildīgo dienestu trauksmes gatavības plānus un darbības nepārtrauktības plānus;
 - Pastiprināti monitorēt informācijas sistēmas drošību;
 - Regulāri veidot datu rezerves kopijas un atjaunot tās.
- Lai sagatavotu un īstenotu NATO kolektīvās aizsardzības un sabiedroto bruņoto spēku ierašanos un izvietošānu Latvijā, **AiM veido uzņemošās valsts atbalsta vadības centru.**

Aizsardzības ministrija

Pasākumi visaptverošas valsts aizsardzības ietvarā saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā II

- Kopš Krievijas uzbrukuma Ukrainā sākuma AiM saņem ļoti daudz valsts iestāžu un privāto komersantu lūgumus noturēt seminārus/apmācības par gatavību krīzes situācijām un rīcību apdraudējuma situācijās. Iespēju robežās AiM/NBS cenšas sniegt atbalstu un atsaukties uz šiem aicinājumiem.
- Tiek organizēti informatīvie semināri par nozaru gatavību un to pārraudzībā esošo valstij, sabiedrībai un ekonomikai būtisko kritisko pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanu valsts apdraudējuma gadījumā
- **Nemot vērā lielo interesi par 72h gatavības bukletiem, AiM ir atraduši risinājumu, lai nodrukātu 500 000 eksemplārus.** Pašlaik tiek izstrādāta bukleta atjaunotā versija. Lielākā daļa materiāla tiks drukāta latviešu valodā, bet būs arī krievu un angļu valodās.

Aizsardzības ministrija

Pašvaldību civilās aizsardzības darbības plānošana militāra iebrukuma gadījumā vai kara laikā*

Civilās aizsardzības kara laikā mērķi:

1. Nodrošināt iedzīvotāju **pamatvajadzības** pašvaldības administratīvajā teritorijā.
2. Iespēju robežās **atbalstīt valsts aizsardzības sistēmu.**

- **Vienota metodika** Civilās aizsardzības plānošanai pašvaldībās kara laikam.
- NBS pārstāvji **aktīvi tiek iesaistīti** civilās aizsardzības plāna kara laikam izstrādē.
- Apzināti nepieciešamie **resursi** un **rīcības**.
- Regulāras **krīzes scenāriju mācību izspēles** (vismaz reizi gadā).

* Paredzētas izmaiņas ar grozījumiem Ministru kabineta 2017. gada 7. novembra noteikumos Nr. 658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju" (Nr. 21-TA-1017). Pieejams Vienotajā tiesību aktu portālā: <https://tapportals.mk.gov.lv/legalActs/c8df256e-3252-4421-aaae-d012c35d1528>

Aizsardzības ministrija

Pašvaldību civilās aizsardzības darbības plāna pasākumi militāra iebrukuma gadījumā vai kara laikā

Plānā paredzētie pasākumi (sadarbībā ar NBS):

- Agrīnā brīdināšana un situācijas monitorings.
- Mobilitātes un pretmobilitātes pasākumi.
- Pašvaldības kritisko funkciju nodrošināšana.
- Svarīgās infrastruktūras pastiprināta aizsardzība.
- Iedzīvotāju informēšana.
- Pašvaldību sabiedriskās kārtības nodrošināšana.
- Patvertnēm piemēroto būvju izmantošana.
- Materiālo rezervju iesaistīšana.
- Evakuācija un evakuēto personu uzņemšana.

Un citi nepieciešamie pasākumi.

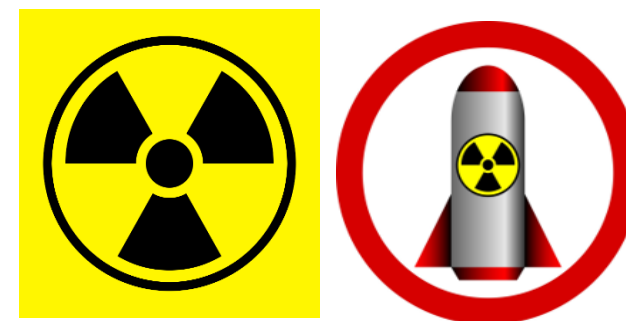

Aizsardzības ministrija

Par rīcību kodolincidentu gadījumā

- Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs monitorē radiācijas drošības situāciju 24/7 režīmā
- **Latvijai radiācijas drošības riski nepastāv**
- Ja notiek kodolavārija Ukrainas teritorijā, cilvēki Latvijā nav jāevakuē, bet jāseko līdz iestāžu rekomendācijām. Brīdī, kad notiktu kodolavārija, atbildīgās iestādes sagatavotu un publicētu modeli ar radioaktīvā mākoņa izplatību
- Attiecībā uz militāru apdraudējumu, kas būtu saistīts ar kodolieroču lietošanu, AiM informē VUGD, kas attiecīgi pēc šīs informācijas saņemšanas rīkojas saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu (iedzīvotāju apziņošana, evakuācija un citi pasākumi)

Aizsardzības ministrija

Kiberdrošība I

Šībrīža ģeopolitiskajā situācijā pret valsts un pašvaldību institūciju IKT resursiem tiek vērstas **mērķētu kiberuzbrukumu kampaņas**, tādēļ ir nepieciešams uzlabot to kiberdrošību atbilstoši labās prakses pamatprincipiem.

Pašvaldību institūcijām nepieciešams:

- nodrošināt pašvaldību IKT darbības nepārtrauktību hibrīdapdraudējuma apstākļos un ikdienā;
- pievērst īpašu uzmanību savā pārziņā esošo informācijas sistēmu drošībai, nodrošinot atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām pamatprasībām;
- veikt savlaicīgu un regulāru informācijas sistēmās esošo datu rezerves kopiju veidošanu un atjaunošanu;
- pievērst īpašu uzmanību pašvaldību teritorijās sniegto kritisko pakalpojumu drošībai;
- veikt izvērtējumu par pašvaldības kiberdrošības pasākumiem atbilstoši Aizsardzības ministrijas izplatītajam *Pārbaudes sarakstam* (nosūtīts pašvaldībām 03.03.2022.).

Aizsardzības ministrija

Kiberdrošība II

IT drošības incidenta gadījumā **nekavējoties** par notikušo ir jāinformē Drošības incidentu novēršanas institūcija CERT.LV, vienlaikus veicot visas incidenta novēršanai nepieciešamās darbības!

Saasinoties ģeopolitiskajai situācijai Eiropā un pieaugot kiberdraudiem, CERT.LV ir sagatavojusi ieteikumus, lai ierobežotu potenciālos draudus:
<https://cert.lv/lv/2022/02/cert-lv-ieteikumi-saasinoties-geopolitiskajai-situacijai-eiropa-un-pieaugot-kiberdraudiem>

Aizsardzības ministrija

VALSTS AIZSARDZĪBAS MĀCĪBA

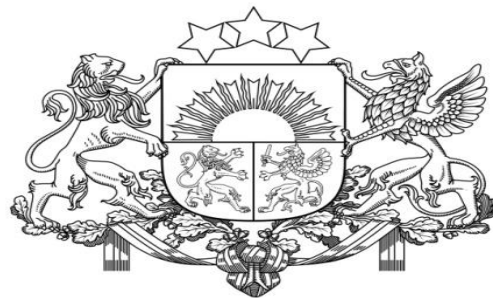

- VAM priekšmetu apgūst **10. – 11. klašu skolēni**
- 2021./2022. m.g. **97 skolās** visā Latvijā
- šobrīd **500 skolēnu grupas** (~6000 skolēni)
- No 2024./25. m.g. **obligāts priekšmets** visās vidējās izglītības iestādēs Latvijā

VAM SKOLAS:

- Skolā apgūto var pilnveidot vasaras brīvlaikā **divās VAM nometnēs** (viena pēc 10.klases, otra pēc 11.klases)
- VAM nometnēs intensīvs, militārajai videi pietuvināts mācību režīms, militārā disciplīna apvienota ar sportiskiem izaicinājumiem un atpūtu
- Dalība VAM nometnēs – **brīvprātīga**
- 2022. gadā plānotas **3 VAM nometnes pēc 10.klases**

Aizsardzības ministrija

**Esi viens no
mums, stājies
Zemessardzē!**

Aizsardzības ministrija

Jautājumi?